

14.6.2001

Puolustusministeriö

PUOLUSTUSMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2000

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa puolustusministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2000 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan puolustusministeriölle. Tarkastuksen on suorittanut tarkastaja Jaakko Eskola ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö Hannu Taunula.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut puolustusministeriön tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskentaan, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS JA LASKENTATOIMI**Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, laskelmien tarkastelu ja kirjanpito**

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi ovatko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot olennaisilta osin oikein laaditut. Kirjanpidon tarkastusta on kohdennettu riskianalyyysiin perustuen.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti lukuunottamatta eräiden rauhanturvaamistoimintaan liittyvien saatavien käsittelyä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Rauhanturvaamistoiminnan saatavia ei ole kokonaisuudessaan käsitelty kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä talousarvioasetuksen 41a § ja 63 § tarkoittamalla tavalla.

Puolustusministeriön momentille 4.99.27.01.87. havaittiin tarkastuksessa kirjatun tilikaudelle 2001 kuuluvia menoja n. 133 000 mk. Tältä osin ylitettiin em. määrärahan käyttöaika.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti lukuunottamatta rauhanturvaamistoimintaan liittyvien saatavien tarkempaa tarkastelua.

Kirjanpidon tarkastuksen perusteella arvioituna voidaan kirjanpitoa pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna lukuunottamatta rauhanturvaamistoimintaan liittyvien saatavien kirjanpidollista käsittelyä.

Tuloksellisuuden kuvaus, maksullisen toiminnan kannattavuustiedot ja näiden perustana oleva laskentatoimi

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä tilinpäätöstietojen perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi sisältävätkö tuloksellisuuden kuvaus ja kustannusvastaavuuslaskelmat olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Puolustusministeriön toimintakertomuksessa esitetään tuloksellisuustietoina lähinnä toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Puolustusministeriötä tilivirastona koskevassa tuloksellisuustiedossa ei ole esitetty taloudellisuus- ja tuottavuustietoa tai kustannuskehityksen tietoja, eikä esitettyjä tuloksellisuustietoja voida pitää riittävinä. Vaikuttavuuden osalta esitettyjä tietoja ei ole voitu tilintarkastuksen keinoin tarkastaa. Esitettyjä tietoja voidaan pitää luotettavina.

Puolustusministeriön kustannusvastaavuuslaskelmissa ei esitetä vertailutietoja kahden edellisen varainhoitovuoden osalta. Muutoin esitettyjä kustannusvastaavuuslaskelmia voidaan pitää luotettavina ja riittävinä.

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien perustana olevaa laskentatointia voidaan pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna lukuunottamatta raportoinnin riittävyuden puutteita.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyysissä ja tarkastettu laskenta-toimen ja tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä sekä päivittäistavarահankintojen toimintaketjun sisäisen valvonnan osalta.

Tarkastuksen perusteella ei sisäisen valvonnan järjestelyistä ole olennaista huomautettavaa rauhanturvaamistoiminnan saatavien kirjanpidollisen käsittelyn lisäksi.

TULOSTAVOITTEET HALLINNONALALLA JA HALLINNONALAN TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT

Tulostavoitemenettelyt hallinnonalalla

Puolustusministeriön hallinnonalalla ministeriö on asettanut kaikille keskeisille osa-alueille tulostavoitteita. Asetettujen tulostavoitteiden puutteeksi on kuitenkin todettava se, että ne eivät sisällä taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevia tavoitteita puolustusministeriö- ja puolustusvoimat- tilivirastojen osalta. Em. tilivirastoille asetetut tavoitteet ovat pääsääntöisesti toiminnallisia. Toisaalta hallinnonalan erityistoiminnot jossain määrin rajoittavat tulostavoitteiden esittämisen ja raportoinnin laajuutta. Kuitenkin toimivien, taloudellisuutta ja tuottavuutta sekä kustannuskehitystä koskevien tulostavoitteiden puuttuminen heikentää osaltaan puolustusministeriön hallinnonalan tuulosohjauksen toimivuutta.

Toimintakertomuksen selvitys hallinnonalalle siirtomenoihin myönnettyjen määrärahojen vaikuttavuudesta

Hallinnonalan siirtomenot ovat vähäisiä ja tältä osin on esitetty riittävät tiedot.

Katsaus ministeriön toimialaan kuuluvaan liike- ja muuhun taloudelliseen toimintaan

Toimintakertomuksessa on esitetty tunnuslukutaulukko puolustusministeriön hallinnonalan alaisuudessa toimivan yhtiön talouden tunnusluvuista. Hallinnonalan tilivirastojen maksullisesta toiminnasta on esitetty yhteenvetotaulukko. Laskelmat vastaavat tilivirastojen toimintakertomuksissa esitettyjä laskelmia. Esitettyjen tietojen riittävyden suhteen ei ole huomauttamista.

Toimintakertomustiedot kokonaisuudessaan

Toimintakertomus antaa keskeiset tiedot hallinnonalan toiminnasta. Tietojen esittämisen puutteina on edelleen todettava taloudellisuus- ja tuottavuustietojen vähäisyys.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuunottamatta rauhanturvaamistoiminnan saatavien talousarvioasetuksen 41a § ja 63§ mukaista käsittelyä sekä momentin 4.99.27.01.87 käyttöajan ylityksen osalta.

ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTOLLE

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen puolustusministeriön tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 15.8.2001 mennessä mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt hallinnonalan rauhanturvaamistoiminnan saatavien käsittelyn saattamiseksi talousarvioasetuksen 41a § ja 63§ mukaiseksi.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Tarkastaja

Jaakko Eskola

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Puolustusministeriön kansliapäällikkö
Valtiokonttori